

## Словосполучення та речення

1 Укажіть словосполучення.

А ні хліба, ні молока

Б сходить сонце

В назустріч юнакові

Г виїхав із-за рогу

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

2 У реченні *Кругом дуба русалоньки мовчки дожидали* можна виділити

А два словосполучення

Б три словосполучення

В чотири словосполучення

Г п'ять словосполучень

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

3 Позначте рядок словосполучень, у кожному з яких головне слово стоїть перед залежним.

А вишила рушник, нова інформація, схожий на батька

Б східний вітер, поїхали до міста, зовсім сухий

В бажання відпочити, блідий від страху, зайшов до класу

Г підготовка до олімпіади, зробив недбало, злегка підштовхнув

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

4 Укажіть речення, у якому підмет виражений іменником.

А Діти, я казку для вас написав, музичну казку.

Б Кожний із щедрувальників носив із собою оберемок ліщини.

В Там рипить більше десятка ніг, перебігаючи вулицю.

Г Не китайкою покрились козацькі очі.

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

5 Позначте речення з простим дієслівним присудком.

А Нехай кожен із вас візьме в руки м'яч!

Б Багато цікавого міг би нам розповісти сивий Дніпро.

В Хлопець почав наполегливо тренуватися.

Г Ти мусиш виконувати доручені завдання.

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

6 Укажіть речення зі складеним іменним присудком.

А Птахи по надбережжю готуються відлітати у вирій.

Б Люди з давніх-давен вміли виробляти тканини з льону.

В Осталися сиротами старий батько й мати.

Г Усе живе і мертве повинно зустріти Свят-вечір на своєму місці.

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

7 Укажіть речення, у якому треба ставити тире між підметом і присудком (розділові знаки пропущено).

А Волошка небесні очі на землі.

Б У неї волосся наче льон.

В Пшеничне поле як золоте море.

Г Тут землі щедрі.

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

8

Укажіть речення, у якому конструкцію з порівняльним сполучником не слід відокремлювати комами (розділові знаки частково пропущено).

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

**А** Попід горою, яром, долом мов ті діди високочолі дуби з Гетьманщини стоять.

**Б** Обіч сердитого сонця неначе сторожа грізна встали золотисті стовпи.

**В** Тут городища як фортеці древні стоять окриті шкурами лісів.

**Г** За садком на городі наче аж кипіла картопля.

9

Установіть відповідність між реченням та характеристикою другорядних членів, ужитих у ньому.

| 1 | 2 | 3 | 4 |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

### Речення

### Характеристика другорядних членів

**1** Ішов кобзар до Києва та сів спочивати.

**А** означення, обставина місця

**2** Щирі сльози в серці запеклися.

**Б** обставина місця, обставина мети

**3** Понад ставом увечері хитається очерет.

**В** непрямий додаток, прямий додаток

**4** Марко до наймички ручки простягає.

**Г** обставина часу, прямий додаток

**Д** обставина місця, обставина часу

**Прочитайте текст. Виконайте завдання 10 і 11 до нього.**

(1) На крутих берегах острова Хортиця зупинялися воїни київських князів Олега, Ігоря, Святослава. (2) Пізніше тут таборилася Запорозька Січ. (3) Довкруг Хортиці чимало напівзатоплених скель-острівців. (4) Одна зі скель називається Запорозька миска. (5) На цій скелі є глибока виїмка діаметром півтора метра. (6) Переказують, що в спекотні дні козаки варили тут галушки завбільшки з кулак. (Із книги «Відкриття. Пошуки. Знахідки»)

10

Присудок випущено у реченні

**А** першому

**Б** другому

**В** третьому

**Г** шостому

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

11

Непоширену прикладку вжито в реченні

**А** другому

**Б** третьому

**В** п'ятому

**Г** шостому

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

## Односкладне речення. Повні й неповні речення

1 Укажіть односкладне речення.

- А** На лісовій галявині стояла вкрита очеретом хатина.  
**Б** А мені навіки полюбилися ніжні і замріяні пісні.  
**В** І не було ні радості, ні чуда.  
**Г** На заповідній ділянці росли столітні дуби й сосни.

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

2 Укажіть неправильно визначений тип односкладного речення.

- А** Умивай же біле личко дрібними сльозами. (Означено-особове)  
**Б** Лічу в неволі дні і ночі і лік забуваю. (Узагальнено-особове)  
**В** Після цього яйце фарбують у жовтий колір. (Неозначено-особове)  
**Г** Корені лікарських рослин викопували наприкінці літа. (Неозначено-особове)

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

3 Укажіть безособове речення.

- А** Проте щось кликало сюди вогнисте створіння з гострою мордочкою й нащупленими вухами.  
**Б** Малим дітям часом набридає бути в полі.  
**В** Умій сказати, умій і змовчати.  
**Г** І тоді сталося несподіване для хлопчика, для Степана і для самого Шептала.

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

4 Укажіть рядок, який містить односкладне називне речення.

- А** Були полки і зброя розмаїта. Залоги скрізь, і тут, і за Дніпром.  
**Б** Зелені вали посадок. Темні далекі скирти. Чабан з отарою на смузі неба.  
**В** Коли я вчився у латинській школі, був знак мені, і дуже дивний знак.  
**Г** Єсть на світі доля, а хто її знає? Єсть на світі воля, а хто її має?

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

5 Укажіть правильно виконаний синтаксичний розбір.

- А** За один раз не зітнеш дерева враз. (Речення розпов., просте, пошир., односклад., узаг.-особ., присудок вираж. дієсловом у формі дійсн. способу, тепер. часу 1 особи однини.)  
**Б** Пливи, пливи, моя доню, Дніпром за водою. (Речення розпов., просте, пошир., ускл. однор. членами та звертанням, односклад., озн.-особ., присудок вираж. дієсловом у формі наказ. способу 2 особи однини.)  
**В** Взимку та повесні Курінь відчинено з ранку до вечора і цілу ніч. (Речення розпов., просте, пошир., ускл. однор. членами, односклад., безособ., присудок вираж. безособ. дієсловом у формі дійсн. способу тепер. часу множини.)  
**Г** Трояндову олію вживали для поліпшення росту волосся. (Речення розпов., просте, пошир., односклад., озн.-особ., присудок вираж. дієсловом у формі дійсн. способу мин. часу множини.)

| А | Б | В | Г |
|---|---|---|---|
|   |   |   |   |

6

Укажіть рядок, де є неповне речення.

**А** Я — хто? Я гетьман степового братства.

**Б** Зима, в хаті непалено, шибки вікон замуровано кригою; іній виступив на відрі з водою.

**В** І добре в такий ранок іти по опалому листю... Воно і шелестить, і шарудить, і скрикує, і зітхає.

**Г** В городі піч. На гудинні череп'я.

|   |   |   |   |
|---|---|---|---|
| А | Б | В | Г |
|   |   |   |   |

7

Укажіть рядок, де є неповне речення з пропущеними підметом і присудком.

**А** Гайдамаки понад ярмом з шляху повернули. Наганяють півпарубка.

**Б** Ондатра знов пірнула під воду. Та ненадовго.

**В** Квітки інею на кожному дереві не схожі між собою, відмінні. Особливо пишними видаються на сосні, де оторочена інеєм хвоя нагадає хризантеми.

**Г** І Яремі дали коня, зайвого з обозу. Усміхнувся на воронім та й знову у сльози.

|   |   |   |   |
|---|---|---|---|
| А | Б | В | Г |
|   |   |   |   |

8

Укажіть варіант, у якому правильно визначено місце для тире в неповному реченні.

**А** Ось і хата Себастьяна, на ній темніє велике гніздо, зверху — живуть лелеки, під низом горобці.

**Б** Ось і хата Себастьяна, на ній темніє велике гніздо, зверху живуть — лелеки, під низом горобці.

**В** Ось і хата Себастьяна, на ній темніє велике гніздо, зверху живуть лелеки, під низом — горобці.

**Г** Ось і хата Себастьяна, на ній темніє велике гніздо, зверху — живуть лелеки, під низом горобці.

|   |   |   |   |
|---|---|---|---|
| А | Б | В | Г |
|   |   |   |   |

9

Установіть відповідність між безособовим реченням та способом вираження присудка.

|   |   |   |   |
|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
|   |   |   |   |

| Спосіб вираження присудка                               | Речення                                                                                    |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 безособове дієслово                                   | <b>А</b> Мені нестерпно, душно, передгрозно.                                               |
| 2 прислівник (зі зв'язкою або без неї)                  | <b>Б</b> Легкий човен несло течією.                                                        |
| 3 дієслівна форма на -но, -то (зі зв'язкою або без неї) | <b>В</b> Нікуди від цієї хатинки вже йти не хотілося.                                      |
| 4 особове дієслово, що має безособове значення          | <b>Г</b> Не злякаться вам нікого, холодні сніги!                                           |
|                                                         | <b>Д</b> У коренях рослин нагромаджено найбільший запас потрібних для лікування елементів. |

**Прочитайте текст. Виконайте завдання 10 і 11 до нього.**

(1) Повний місяць стоїть над зачарованим плавневим краєм. (2) Ніде ні бурунця. (3) По всьому Дніпровому гирлу спокій, гладінь. (4) Ця місячна ніч навіває щось схоже на далеку задумливу пісню. (5) Тихі води, кажуть, найглибші. (6) Гирло Дніпра широко розлилося між очеретами. (За О. Гончаром)

10

Односкладним неповним є речення

**А** перше **В** четверте

**Б** друге **Г** шосте

|   |   |   |   |
|---|---|---|---|
| А | Б | В | Г |
|   |   |   |   |

11

Тире пропущено в реченні

**А** першому **В** п'ятому

**Б** третьому **Г** шостому

|   |   |   |   |
|---|---|---|---|
| А | Б | В | Г |
|   |   |   |   |